

W r. 1887 zorganizowała się w Glasgowie „Robocza socjalistyczna federacya północno-angielskich robotników górniczych,” stawiająca sobie za cel „przygotowanie mas do osiągnięcia emancypacji pracy”.

Socyaldemokraci należą do wszystkich prawie ruchów robotniczych a na kongresie robotniczym r. 1887 reprezentującym 670.000 robotników przewodniczący zakończył swą mowę słowami: „Panowie — socjalizm przestał dla nas grać rolę straszydła!”

Na dowód sympatyj jaką się obecnie cieszą socjaliści u Angielskich robotników może posłużyć fakty, że strejk gazowych robotników i robotników przy dokach powołał w 1889 socjalistów na swoich mowców, a gdy oba strejki się udały, zyskali socjaliści ogromną sympatją.

Najbardziej jednak imponuje swemi ogromnemi cyframi Ameryka. Obok mniejszych Stowarzyszeń robotniczych wskażmy na największe z nich, które do nie dawna było jeszcze stowarzyszeniem tajnem. Mówię tu o stowarzyszeniu „rycerzy pracy.” Stowarzyszenie to liczyło przed kilku laty przeszło 700.000 członków samego proletaryatu. wydało w jednym roku 1883 491.000 dolarów, tj. około 1½ miliona guldenów, co stanowi połowę galicyjskiego budżetu. Wprawdzie nie jest ono socjalistycznym, ale waleczyło skutecznie o emancypację klasy robotniczej. Wskutek rozpadnięcia się na poszczególne fachowe związki zmniejszyła się liczba członków jego w ostatnim czasie do 200.000. Siedm lat temu założono w Ameryce „Bractwo stolarzy i cieśli” obecnie liczy ono już 41,000 członków i wywaleczyło w 40 miastach 9cio godzinny dzień roboczy. Socjalistyczny związek gimnastyczny liczy około 22,000 członków z majątkiem związku około 2½ miliona dolarów. Nie są to stowarzyszenia czysto socjalistyczne, ale tylko z ogólnym duchem zasad socjalistycznych. —

Za to „partya socjalistycznych robotników” zorganizowana w r. 1877, w New Jersey jest stowarzyszeniem czysto socjalistycznym której program trzyma się zasad Marksa i Engelsa. Widać żeń jasną świadomość klasową.